

Vyhlásenie



Vyhlásenie 1/2025 o zabezpečení overenia veku

Prijaté 11. februára 2025¹

Európsky výbor pre ochranu údajov prijal toto vyhlásenie:

1. KONTEXT A ÚČEL TOHTO VYHLÁSENIA

1. V európskom regulačnom rámci sa požaduje zvýšená ochrana detí v digitálnom prostredí. Napríklad v smernici o audiovizuálnych mediálnych službách², ktorú členské štáty transponovali do svojich vnútroštátnych právnych predpisov, sa zdôrazňuje možnosť zaviesť opatrenia na overenie veku (články 6a a 28b), vo všeobecnom nariadení o ochrane údajov sa zavádzajú požiadavky na minimálny vek na udelenie súhlasu so spracúvaním osobných údajov v kontexte služieb informačnej spoločnosti (článok 8), v akte o digitálnych službách³ sa uvádza overenie veku ako opatrenie na zmiernenie rizika (článok 35 ods. 1) a viaceré členské štáty zaviedli vo svojich vnútroštátnych právnych predpisoch požiadavky na minimálny vek na vykonávanie právnych úkonov, výkon určitých práv alebo prístup k určitému tovaru a službám.
2. V rôznych vnútroštátnych a európskych iniciatívach, ako napríklad Better Internet for Kids (Lepší internet pre deti) (BIK+), sa navyše označuje zabezpečenie overenia veku za jedno z riešení na zlepšenie blaha detí online prostredníctvom bezpečného digitálneho prostredia primeraného ich veku v súlade s európskymi digitálnymi právami a zásadami⁴.

¹ Drobné opravy formátovania tohto dokumentu boli vykonané 24. februára 2025. Ďalšie drobné zmeny boli vykonané v odsekoch 16 a 22 písm. b) 1. apríla 2025.

² Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1808 zo 14. novembra 2018, ktorou sa mení smernica 2010/13/EÚ o koordinácii niektorých ustanovení upravených zákonom, iným právnym predpisom alebo správnym opatrením v členských štátoch týkajúcich sa poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb (smernica o audiovizuálnych mediálnych službách) s ohľadom na meniace sa podmienky na trhu, <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2018/1808/oj>.

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2065 z 19. októbra 2022 o jednotnom trhu s digitálnymi službami a o zmene smernice 2000/31/ES (akt o digitálnych službách), <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj>.

⁴ Better Internet for Kids, Guide to age assurance (Lepší internet pre deti, Sprievodca zabezpečením overenia veku), <https://better-internet-for-kids.europa.eu/en/age-assurance-guide-oldest>.

3. Na základe vymedzenia uvedeného vo výskumnej správe *Mapping age assurance typologies and requirements*⁵ (Mapovanie typológií a požiadaviek na zabezpečenie overenia veku) sa v tomto dokumente bude používať pojem „zabezpečenie overenia veku“ ako „zastrešujúci pojem pre metódy, ktoré sa používajú na určenie veku alebo vekového rozmedzia jednotlivca s rôznou úrovňou dôvery alebo istoty“. V tej istej správe sa uvádzajú tri základné kategórie zabezpečenia overenia veku: odhad veku, overenie veku a vlastné vyhlásenie.
4. Zabezpečenie overenia veku predstavuje osobitné riziká pre ochranu údajov, ktoré môžu mať nepriaznivý vplyv nielen na právo fyzických osôb na ochranu svojich osobných údajov, ale aj na iné práva a slobody⁶, ako je právo na nediskrimináciu, právo na integritu osoby, právo na slobodu a bezpečnosť a právo na slobodu prejavu a informácie.
5. Vzhľadom na dôležitosť jednotného prístupu na úrovni EÚ k téme zabezpečenia overenia veku chce EDPB poskytnúť konkrétne usmernenia a zásady na vysokej úrovni vyplývajúce zo všeobecného nariadenia o ochrane údajov, ktoré by sa mali zohľadniť pri spracúvaní osobných údajov v súvislosti so zabezpečením overenia veku.
6. Cieľom navrhovaných zásad je zosúladiť ochranu detí a ochranu osobných údajov v kontexte zabezpečenia overenia veku.
7. Uprednostnilo sa riešenie požiadaviek týkajúcich sa hlavných zásad uvedených v článku 5 všeobecného nariadenia o ochrane údajov (zákonnosť, spravodlivosť, transparentnosť, obmedzenie účelu, minimalizácia údajov, správnosť, minimalizácia uchovávaní, dôvernosť, integrita a zodpovednosť) a zabezpečenie, aby sa tieto zásady ochrany údajov riadne vykonávali a zostali v priebehu času odolné, ako je stanovené v článku 25 všeobecného nariadenia o ochrane údajov „Špecificky navrhnutá a štandardná ochrana údajov“ a v článku 32 všeobecného nariadenia o ochrane údajov „Bezpečnosť spracúvania“.
8. Toto vyhlásenie sa zameriava na zásady platné pre rôzne prípady používania online vrátane prípadov, keď je zákonom alebo iným spôsobom stanovený minimálny vek na nákup produktov, používanie služieb, ktoré môžu deťom uškodiť, alebo na vykonávanie právnych úkonov; a keď existuje povinná starostlivosť o ochranu detí (napríklad povinnosť zabezpečiť, aby boli služby navrhnuté alebo ponúkané spôsobom primeraným veku).
9. EDPB môže takisto zvážiť vydanie – kedykoľvek to bude relevantné a v iných dokumentoch – dodatočných usmernení pre konkrétne prípady použitia.

⁵ Raiz Shaffique, M., & van der Hof, S. (2024). *Mapping age assurance typologies and requirements* (Mapovanie typológií a požiadaviek na zabezpečenie overenia veku). Výskumná správa, súčasť projektu Better Internet for Kids (Lepší internet pre deti) (BIK), ktorý koordinuje Európska školská sieť (EUN) a ktorého vypracovanie zadala Európska komisia.

⁶ O možnom vplyve spoľahlivosti odhadu veku na práva a slobody pozri napr.: *Roadmap for age verification* (Plán overovania veku) (Austrálsky komisár pre elektronickú bezpečnosť, 2023) <https://www.esafety.gov.au/sites/default/files/2023-08/Age-verification-background-report.pdf?v=1731644498261>, *A safe internet by default for children and the role of age verification* (Štandardne bezpečný internet pre deti a úloha overovania veku) (AEPD, 2024) <https://www.aepd.es/guides/technical-note-safe-internet-by-default-for-children.pdf> alebo *Trustworthy Age Assurance?* (Dôveryhodné zabezpečenie overenia veku?), štúdia, ktorej vypracovanie zadalo zoskupenie Skupiny zelených/Európskej slobodnej aliancie pre zelené a sociálne hospodárstvo v Európskom parlamente (2024) <https://www.greens-efa.eu/en/article/document/trustworthy-age-assurance>.

2. ZÁSADY NAVRHOVANIA ZABEZPEČENIA OVERENIA VEKU V SÚLADE SO VŠEOBECNÝM NARIADENÍM O OCHRANE ÚDAJOV

2.1 Plné a účinné využívanie práv a slobôd

Pri zabezpečení overenia veku sa musia rešpektovať všetky základné práva a slobody fyzických osôb⁷ a najlepší záujem dieťaťa by mal byť prvoradým hľadiskom pre všetky strany zapojené do procesu.

10. Poskytovatelia služieb by mali pri vykonávaní zabezpečenia overenia veku zabezpečiť, aby zväžili nielen vplyv na právo na ochranu osobných údajov, ale aj na všetky základné práva fyzických osôb.
11. V konkrétnom prípade detí by mal byť pre všetky strany zapojené do zabezpečenia overenia veku prvoradý najlepší záujem dieťaťa⁸. Treba poznamenať, že pri posudzovaní najlepšieho záujmu dieťaťa neexistuje žiadna hierarchia a mali by sa zohľadňovať všetky práva detí⁹ vrátane ich práva na ochranu osobných údajov, na ochranu pred násilím a všetkými ostatnými formami zneužívania, na prístup k informáciám z rôznych zdrojov a na to, aby sa ich názorom venovala náležitá pozornosť.

2.2 Posúdenie proporcionality zabezpečenia overenia veku založené na rizikách

Zabezpečenie overenia veku by sa malo vždy vykonávať na základe rizika a primeraným spôsobom, ktorý je v súlade s právami a slobodami fyzických osôb.

12. Poskytovatelia služieb by mali pri navrhovaní a prevádzkovaní svojich služieb uplatňovať prístup založený na rizikách. Mala by sa preukázať nevyhnutnosť a proporcionality použitia bezpečnostných opatrení, ako je napríklad zabezpečenie overenia veku, s prihliadnutím na súvisiace riziká. Nevyhnutnosť by sa mohla preukázať vykonaním posúdenia¹⁰ s cieľom identifikovať a vyhodnotiť riziká, ktoré konkrétna služba pre deti predstavuje¹¹, napríklad vystavenie škodlivému kontaktu alebo obsahu. V rámci tohto posúdenia môžu poskytovatelia služieb zohľadniť aj práva detí, možnosti, ktoré poskytuje digitálne prostredie, názory detí, ako aj ich vyvíjajúce sa schopnosti, s cieľom zabezpečiť účasť primeranú veku¹².

⁷ Najmä Všeobecná deklarácia ľudských práv, Európsky dohovor o ľudských právach, Charta základných práv Európskej únie a Dohovor OSN o právach dieťaťa.

⁸ Výbor OSN pre práva dieťaťa objasnil, že zásada najlepšieho záujmu „je zameraná na zabezpečenie plného a účinného užívania všetkých práv uznaných v dohovore, ako aj na zabezpečenie komplexného rozvoja dieťaťa“. Všeobecná pripomienka č. 14 (2013) o práve dieťaťa na to, aby sa za prvoradé hľadisko považoval jeho záujem (článok 3 ods. 1), https://www2.ohchr.org/English/bodies/crc/docs/GC/CRC_C_GC_14_ENG.pdf.

⁹ Všeobecná pripomienka č. 25 (2021) o právach detí v súvislosti s digitálnym prostredím, OHCHR, marec 2021.

¹⁰ Napríklad posudzovanie vplyvu na práva dieťaťa, ktoré môže, ale nemusí byť súčasťou posúdenia vplyvu na ochranu údajov.

¹¹ Odborníci v oblasti práv dieťaťa zdôraznili prínosy používania posúdenia vplyvu na práva dieťaťa ako účinného nástroja „na pretavenie Dohovoru [o právach dieťaťa] a jeho článku 3 o uprednostňovaní najlepšieho záujmu dieťaťa do praxe konkrétnym, štruktúrovaným spôsobom“ [v Mukherjee, S., Pothong, K., & Livingstone, S. (2021). *Child Rights Impact Assessment: A tool to realise child rights in the digital environment* (Posúdenie vplyvu na práva dieťaťa: Nástroj na realizáciu práv dieťaťa v digitálnom prostredí). Londýn: 5Rights Foundation]. Výbor OSN okrem toho vyzval štáty, aby nariadili používanie posudzovania vplyvu na práva dieťaťa s cieľom začleniť práva detí do regulácie a návrhu digitálneho prostredia.

¹² Všeobecná pripomienka č. 25 (2021) o právach detí v súvislosti s digitálnym prostredím, OHCHR, marec 2021.

13. Poskytovatelia služieb musia zároveň rešpektovať práva a slobody svojich používateľov vrátane práva na ochranu ich osobných údajov, pričom ich musia vyvážiť potrebou bezpečnostných opatrení, ktoré by mali byť z dostupných opatrení vždy čo najmenej rušivé a ktoré by mali byť vždy účinné. V mnohých prípadoch predstavuje zabezpečenie overenia veku vysoké riziko pre práva a slobody dotknutých osôb, ktoré si preto vyžaduje, aby sa pred spracúvaním vykonalo posúdenie vplyvu na ochranu údajov (článok 35 všeobecného nariadenia o ochrane údajov), pričom sa zohľadní povaha, rozsah, kontext a účely spracúvania. Posúdenie vplyvu na ochranu údajov by malo zahŕňať systematický opis plánovaných spracovateľských operácií a účely spracúvania vrátane prípadného oprávneného záujmu, ktorý sleduje prevádzkovateľ. Malo by takisto obsahovať posúdenie nevyhnutnosti a proporcionality spracúvania, identifikovať riziká vyplývajúce zo spracúvania osobných údajov na účely zabezpečenia overenia veku a obsahovať opatrenia na zmiernenie týchto rizík¹³.
14. Posúdenie vplyvu na ochranu údajov by malo usmerňovať návrh a vykonávanie primeraných technických a organizačných opatrení na zabezpečenie súladu s ochranou údajov. Tento prístup založený na rizikách je rozhodujúci pri vyvažovaní potenciálneho zásahu do práv a slobôd fyzických osôb so zamýšľaným cieľom v tomto konkrétnom kontexte, a to bezpečnosťou detí. Rozsah, miera a intenzita tohto zásahu z hľadiska vplyvu na práva a slobody sa musia vždy starostlivo posúdiť¹⁴. Napríklad poskytovateľ služieb, ktorý spracúva osobné údaje s cieľom skontrolovať vek všetkých svojich používateľov pri prístupe k celému svojmu obsahu alebo službám, aj keď sú tento obsah alebo služby vhodné pre všetky skupiny používateľov a nepredstavujú žiadne riziko, by neprešiel testom nevyhnutnosti a proporcionality.

2.3 Predchádzanie rizikám v oblasti ochrany údajov

Zabezpečenie overenia veku by nemalo viesť k zbytočným rizikám v súvislosti s ochranou údajov v prípade fyzických osôb. Zabezpečenie overenia veku by predovšetkým nemala dávať poskytovateľom služieb ďalšie prostriedky na identifikáciu, lokalizáciu, profilovanie alebo sledovanie fyzických osôb.

15. Poskytovatelia služieb a všetky tretie strany zapojené do zabezpečenia overenia veku by mali zaviesť účinné opatrenia a záruky, aby tento proces nespôsoboval zbytočné riziká v oblasti ochrany údajov, ako napríklad riziká vyplývajúce z identifikácie, lokalizácie, profilovania alebo sledovania fyzických osôb. Spracúvanie osobných údajov na účely zabezpečenia overenia veku by nemalo poskytovať ďalšie prostriedky na plnenie účelov, ktoré nesúvisia so samotným zabezpečením overenia veku. To si vyžaduje výber prístupov k zabezpečeniu overenia veku, ktoré sú plne v súlade so špecificky navrhnutou a štandardnou ochranou údajov (pozri oddiel 2.8), a vykonávanie opatrení, ktoré zaručujú zásadu spravodlivosti a zabezpečujú, aby sa osobné údaje nespracúvali spôsobom, ktorý dotknutým osobám spôsobuje neopodstatnenú ujmu, je nezákonne diskriminačný, neočakávaný alebo zavádzajúci.

¹³ Usmernenia EDPB týkajúce sa posúdenia vplyvu na ochranu údajov a stanovenie toho, či na účely nariadenia 2016/679 spracúvanie „pravdepodobne povedie k vysokému riziku“, <https://ec.europa.eu/newsroom/article29/items/611236/en>.

¹⁴ Usmernenia EDPS o posudzovaní primeranosti opatrení, ktoré obmedzujú základné práva na súkromie a na ochranu osobných údajov, https://www.edps.europa.eu/sites/default/files/publication/19-02-25_proportionality_guidelines_en.pdf.

16. Napríklad fyzická osoba, ktorá musí overiť svoj vek, aby mala prístup k obsahu pre dospelých, neočakáva, že poskytovateľ služby použije zabezpečenie overenia veku na určenie jej totožnosti alebo presnej geografickej polohy alebo na monitorovanie, hodnotenie alebo odvodzovanie osobných aspektov jej totožnosti. Táto skutočnosť je obzvlášť dôležitá z hľadiska dodržiavania zásad ochrany údajov podľa článku 5 ods. 1 všeobecného nariadenia o ochrane údajov vrátane spravodlivosti, transparentnosti a obmedzenia účelu a pravidiel podľa článku 6 ods. 4 všeobecného nariadenia o ochrane údajov týkajúcich sa následného využitia osobných údajov. Podobne v súlade so zásadami obmedzenia účelu a minimalizácie údajov podľa článku 5 ods. 1 všeobecného nariadenia o ochrane údajov by proces zabezpečenia overenia veku nemal umožňovať ďalšie ciele alebo profilovanie používateľov, a to ani na komerčné účely (napr. personalizované reklamy), ani na účely škodlivých cieľov (napr. grooming, šikanovanie, prenasledovanie alebo obťažovanie). EDPB pripomína, že podľa odôvodnenia 75 všeobecného nariadenia o ochrane údajov môžu existovať osobitné riziká pre práva na ochranu údajov, ak sa osobné údaje týkajú zraniteľných fyzických osôb, najmä detí. Vo všeobecnosti by profilovaním osoby na základe informácií použitých v procese zabezpečenia overenia veku nemalo byť možné dozvedieť sa o fyzickej osobe a jej konaní viac, ako je potrebné. To by sa malo v čo najväčšej miere zabezpečiť aj v prípade porušenia ochrany osobných údajov.
17. Malo by sa predchádzať situáciám nerovnováhy moci, aby poskytovatelia služieb nenútili jednotlivcov čeliť zbytočným rizikám v oblasti ochrany údajov z dôvodu ich nedostatočného vplyvu¹⁵. Ak to nie je možné, tieto situácie by sa mali rozpoznať a zohľadniť prostredníctvom vhodných protiopatrení¹⁶. Používateľom, ktorí nemôžu alebo nechcú použiť konkrétny spôsob zabezpečenia overenia veku, by sa napríklad mali poskytnúť funkčné alternatívy na preukázanie ich veku. Okrem toho by poskytovatelia služieb mali pravidelne posudzovať, či vybrané metódy a technológie vrátane tých, ktoré poskytujú tretie strany, fungujú v súlade s ich účelmi, a upraviť ich tak, aby sa zabezpečila spravodlivosť pri spracúvaní. Tretie strany zapojené do zabezpečenia overenia veku by sa takisto mali snažiť podporovať poskytovateľov služieb pri dodržiavaní ich povinností tým, že nebudú vytvárať zbytočné riziká v oblasti ochrany údajov a že budú včas oznamovať všetky príslušné zmeny svojich politík, návrhov, služieb atď.

2.4 Obmedzenie účelu a minimalizácia údajov

Poskytovatelia služieb a všetky tretie strany zapojené do zabezpečenia overenia veku by mali spracúvať len tie atribúty súvisiace s vekom, ktoré sú striktné potrebné na ich konkrétne určený, výslovne uvedený a legitímny účel.

18. Vo väčšine prípadov je účelom zabezpečenia overenia veku prijímanie rozhodnutí o kontrole prístupu v závislosti od veku, prevencia poškodenia detí online, ponuka primeraného návrhu alebo skúseností podľa veku atď. Bez ohľadu na prípad použitia by mal byť účel spracúvania

¹⁵ Napríklad v prípadoch, keď dotknuté osoby čelia automatizovanému rozhodovaniu bez riadnych mechanizmov nápravy alebo keď nie je možné slobodne udeliť súhlas. Koncepcia „nerovnováhy moci“ sa rozoberá v stanovisku EDPB 8/2024 k platnému súhlasu v súvislosti s modelmi súhlasu alebo platby, ktoré zaviedli veľké online platformy (časť 4.2.1.3), https://www.edpb.europa.eu/system/files/2024-04/edpb_opinion_202408_consentorpay_en.pdf.

¹⁶ Z usmernení EDPB 03/2022 týkajúcich sa manipulatívnych prvkov v rozhraniach platforiem sociálnych médií: ako ich rozpoznať a vyhnúť sa im (časť 2.3), verzia 2.0, https://www.edpb.europa.eu/system/files/2023-02/edpb_03-2022_guidelines_on_deceptive_design_patterns_in_social_media_platform_interfaces_v2_en_0.pdf.

osobných údajov konkrétne určený a výslovne uvedený [článok 5 ods. 1 písm. b) všeobecného nariadenia o ochrane údajov]. Po získaní osobných údajov sa nesmú ďalej spracúvať ani kombinovať s ďalšími údajmi spôsobom, ktorý nie je zlučiteľný s týmito účelmi. Na obmedzenie možnosti zmeny účelu osobných údajov by sa mali používať technické opatrenia, ako sú technológie na zvyšovanie súkromia („Privacy Enhancing Technologies“ alebo „PETs“). Mali by sa zaviesť aj organizačné opatrenia, ako sú politiky a zmluvné záväzky, ktoré obmedzujú opakované použitie osobných údajov¹⁷.

19. Atribút súvisiaci s vekom je akýkoľvek atribút označujúci, že fyzická osoba má určitý vek, je staršia alebo mladšia ako určitý vek alebo je v určitom vekovom rozmedzí. Konkretizáciou účelu sa určia relevantné a potrebné atribúty súvisiace s vekom, ktoré sa majú získavať. Takýto postup takisto umožní prevádzkovateľovi posúdiť proporcionality procesu zabezpečenia overenia veku. Výhody vyplývajúce z tohto procesu by nemali byť prevážené prípadnými nevýhodami týkajúcimi sa výkonu základných práv¹⁸ (pozri vyššie oddiel 2.2).
20. Prevádzkovateľ by preto mal získavať len tie osobné údaje, ktoré sú nevyhnutné, primerané a relevantné na účely, ktoré sa majú plniť. Minimalizácia údajov tak napomáha zdôvodniť a uviesť do praxe zásady nevyhnutnosti¹⁹ a proporcionality. Poskytovateľ služieb môže napríklad potrebovať vedieť len to, či používateľ prekročil alebo nedosiahol určitú vekovú hranicu. Mohlo by sa to realizovať prostredníctvom tokenizovaného prístupu založeného na účasti poskytovateľa tretej strany, v ktorom poskytovateľ služby vidí len funkčný výsledok procesu zabezpečenia overenia veku (napr. „nad“ alebo „pod“ vekovou hranicou)²⁰. Rôzne prístupy môžu byť relevantné vtedy, ak poskytovateľ služieb potrebuje vedieť, či používateľ patrí do určitého vekového rozmedzia alebo sa narodil v určitom roku.

2.5 Účinnosť zabezpečenia overenia veku

Zabezpečenie overenia veku by malo preukázateľne dosahovať úroveň účinnosti primeranú účelu, na ktorý sa vykonáva.

21. Prostriedky, ktorými sa realizuje zabezpečenie overenia veku, by mali byť primerané na dosiahnutie účelu spracúvania. Za predpoklad splnenia zásad nevyhnutnosti²¹ a proporcionality²² by sa mala predovšetkým považovať účinnosť akéhokoľvek zákonom nariadeného opatrenia na zabezpečenie overenia veku.

¹⁷ Z usmernení EDPB 4/2019 týkajúcich sa článku 25 Špecificky navrhnutá a štandardná ochrana údajov, verzia 2.0, https://www.edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_guidelines_201904_dataprotection_by_design_and_by_default_v2.0_en.pdf.

¹⁸ Z usmernení EDPS o posudzovaní primeranosti opatrení, ktoré obmedzujú základné práva na súkromie a na ochranu osobných údajov, https://www.edps.europa.eu/sites/default/files/publication/19-02-25_proportionality_guidelines_en.pdf.

¹⁹ Zo súboru nástrojov EDPS na posúdenie nevyhnutnosti opatrení, ktoré obmedzujú základné právo na ochranu osobných údajov, https://www.edps.europa.eu/sites/default/files/publication/17-06-01_necessity_toolkit_final_en.pdf.

²⁰ Poskytovateľ tretej strany vykoná kontrolu veku a poskytne používateľovi „vekový token“, ktorý môže používateľ predložiť poskytovateľovi služieb bez toho, aby musel znovu preukazovať svoj vek. Vekový token môže obsahovať rôzne atribúty používateľa a informácie o tom, kedy, kde alebo ako bola vykonaná kontrola veku.

²¹ Zo súboru nástrojov EDPS na posúdenie nevyhnutnosti opatrení, ktoré obmedzujú základné právo na ochranu osobných údajov, https://www.edps.europa.eu/sites/default/files/publication/17-06-01_necessity_toolkit_final_en.pdf.

²² Usmernenia o posudzovaní primeranosti opatrení, ktoré obmedzujú základné práva na súkromie a na ochranu osobných údajov, https://www.edps.europa.eu/sites/default/files/publication/19-02-25_proportionality_guidelines_en.pdf.

22. Účinnosť zabezpečenia overenia veku by sa mala hodnotiť z viacerých hľadísk vrátane:

- a) Prístupnosti. Zabezpečenie overenia veku by malo byť široko prístupné pre fyzické osoby, aby si mohli overiť svoj vek alebo preukázať, že spĺňajú požiadavku súvisiacu s vekom. Ak sú určité kategórie jednotlivcov vystavené riziku diskriminácie prostredníctvom konkrétnej metódy zabezpečenia overenia veku, napríklad preto, že nevlastnia vhodný doklad totožnosti alebo mobilný telefón, alebo z dôvodu zdravotného postihnutia, mali by byť k dispozícii alternatívne metódy zabezpečenia overenia veku, ak je to primerane možné, s vhodnou úrovňou súkromia, bezpečnosti a ochrany. Riešenia v oblasti zabezpečenia overenia veku by takisto mali byť v súlade so všetkými platnými právnymi predpismi o prístupnosti²³.
- b) Spoľahlivosti. Podľa zásady správnosti [článok 5 ods. 1 písm. d) všeobecného nariadenia o ochrane údajov] by každá metóda, ktorej účelom je určiť, či fyzická osoba spĺňa požiadavku súvisiacu s vekom, mala poskytovať primeranú a konzistentnú úroveň správnosti pri určovaní, či daná osoba spĺňa alebo nespĺňa uvedenú požiadavku. K dispozícii by mali byť vhodné mechanizmy nápravy, najmä ak automatizované rozhodovanie môže mať na používateľov výrazný vplyv, napríklad ak neboli správne stanovené ich atribúty súvisiace s vekom (pozri ďalej oddiel 2.7).
- c) Odolnosti. V rámci zabezpečenia overenia veku by malo byť možné riešiť neočakávané situácie a odolávať primerane pravdepodobným pokusom o oklamanie alebo obídenie systému. Treba poznamenať, že odolnosť má v kontexte vlastného vyhlásenia atribútu súvisiaceho s vekom malý význam, pretože spoľahlivosť takejto metódy závisí najmä od dobrej vôle používateľa²⁴.

Okrem toho by poskytovatelia služieb, ktorí vykonávajú zabezpečenie overenia veku, a všetky tretie strany zapojené do procesu mali byť schopní preukázať jej účinnosť a transparentne informovať o prostriedkoch, ktorými dosahujú primeranú úroveň prístupnosti, spoľahlivosti a hodnovernosti (pozri oddiel 2.10).

2.6 Zákonnosť, spravodlivosť a transparentnosť

Poskytovatelia služieb a všetky tretie strany zapojené do zabezpečenia overenia veku by mali zabezpečiť, aby spracúvanie akýchkoľvek osobných údajov na účely zabezpečenia overenia veku bolo pre používateľov zákonné, spravodlivé a transparentné.

23. Poskytovatelia služieb musia zabezpečiť, aby mali platný právny základ podľa článku 6 všeobecného nariadenia o ochrane údajov (a prípadne platnú výnimku stanovenú v článku 9 ods. 2) na spracúvanie osobných údajov v súvislosti so zabezpečením overenia veku. Môžu napríklad chcieť použiť zabezpečenie overenia veku, aby splnili zákonnú povinnosť [článok 6 ods. 1 písm. c) všeobecného nariadenia o ochrane údajov], pričom musia zohľadniť, že

²³ Napríklad prístupnosť webových sídel a mobilných aplikácií verejného sektora a prístupnosť výrobkov a služieb sú upravené v smernici o prístupnosti webových sídel a v európskom akte o prístupnosti. V rámci riešení v oblasti zabezpečenia overenia veku sa treba uistiť, že spĺňajú požiadavky harmonizovanej európskej normy EN 301 549 v3.2.1 o požiadavkách na prístupnosť produktov a služieb IKT.

²⁴ EDPB už predtým vyjadril vážne pochybnosti o účinnosti vlastného vyhlásenia ako metódy overovania veku v kontexte vysokorizikového spracúvania v záväznom rozhodnutí 2/2023 o spore, ktorý predložil Irish SA v súvislosti s TikTok Technology Limited (článok 65 všeobecného nariadenia o ochrane údajov), https://www.edpb.europa.eu/system/files/2023-09/edpb_bindingdecision_202302_ie_sa_ttl_children_en.pdf.

zabezpečenie overenia veku musí byť primeraná sledovanému oprávnenému cieľu a požiadavkám stanoveným v článku 6 ods. 3 všeobecného nariadenia o ochrane údajov.

24. Okrem toho musia poskytovatelia služieb transparentne informovať používateľov o tom, ako presne sa ich osobné údaje používajú a kto ich používa. To je dôležité najmä vtedy, keď sa na procese zabezpečenia overenia veku podieľa viacero strán. Pred spracúvaním akýchkoľvek osobných údajov na účely zabezpečenia overenia veku musia byť používatelia informovaní (podľa článkov 12, 13 a 14 všeobecného nariadenia o ochrane údajov) okrem iného o týchto skutočnostiach²⁵:
- aké osobné údaje sa budú spracúvať a ako,
 - či budú do procesu zapojené tretie strany, a ak áno, kto sú tieto strany a kto sú v tomto prípade prevádzkovatelia a sprostredkovatelia,
 - či sa ich údaje budú zdieľať s inými subjektmi alebo prenášať do tretej krajiny,
 - ako dlho sa budú ich osobné údaje uchovávať, alebo ak to nie je možné, kritériá na určenie doby uchovávania,
 - aké sú ich práva v súvislosti s ich osobnými údajmi (články 15 až 22 všeobecného nariadenia o ochrane údajov) vrátane toho, ako môžu napadnúť nesprávne rozhodnutie prijaté v dôsledku zabezpečenia overenia veku.
25. Transparentnosť v súvislosti so zabezpečením overenia veku je obzvlášť dôležitá, keď ide o deti. Poskytovatelia služieb musia zabezpečiť, aby poskytovali informácie o transparentnosti deťom, keď sa ich to týka, a to jasným a pre ne zrozumiteľným spôsobom.
26. Koncepcia transparentnosti je zásadne spojená so spravodlivosťou. Ak poskytovatelia služieb nemajú jasné a transparentné informácie o tom, ako spracúvajú informácie o fyzických osobách na účely zabezpečenia overenia veku, potom je nepravdepodobné, že toto spracúvanie možno považovať za spravodlivé, a preto je nepravdepodobné, že toto spracúvanie je zákonné. Predovšetkým ak poskytovateľ ponúka používateľom rôzne metódy overenia ich veku, mal by transparentne informovať o vplyve každej metódy z hľadiska ochrany údajov.

2.7 Automatizované rozhodovanie

Všetky prípady automatizovaného rozhodovania v súvislosti so zabezpečením overenia veku by mali byť v súlade so všeobecným nariadením o ochrane údajov. V prípade potreby by poskytovatelia služieb a všetky zúčastnené tretie strany mali zabezpečiť vhodné opatrenia na ochranu práv a slobôd fyzických osôb a ich oprávnených záujmov.

27. Zákonodarca EÚ sa rozhodol pre široké vymedzenie pojmu automatizované rozhodovanie, ktoré si vyžaduje preskúmanie každého prípadu osobitne²⁶. Automatizované rozhodnutia

²⁵ Pozri usmernenia pracovnej skupiny zriadenej podľa článku 29 o transparentnosti podľa nariadenia (EÚ) 2016/679, https://www.edpb.europa.eu/system/files/2023-09/wp260rev01_sk.pdf.

²⁶ Vec C-634/21, SCHUFA Holding (Scoring): Rozsudok Súdneho dvora (prvá komora) zo 7. decembra 2023 (návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Verwaltungsgericht Wiesbaden – Nemecko) – OQ/Land Hessen (Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Ochrana fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov – Nariadenie (EÚ) 2016/679 – Článok 22 – Automatizované individuálne rozhodovanie – Spoločnosti poskytujúce ekonomické informácie – Automatizované určenie hodnoty pravdepodobnosti týkajúcej sa schopnosti dotknutej osoby v budúcnosti plniť platobné záväzky (scoring) – Použitie tejto hodnoty pravdepodobnosti tretími stranami), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/ALL/?uri=CELEX%3A62021CA0634>.

môžu byť zapojené v rôznych fázach procesu zabezpečenia overenia veku, a to buď pri prístupe k obsahu alebo službe, alebo prostredníctvom metód použitých na preukázanie veku.

28. Plne automatizované zabezpečenie overenia veku môže mať právne účinky na dotknuté fyzické osoby – napríklad na uplatňovanie ich slobody prejavu – alebo ich prinajmenšom môže významne ovplyvniť podobným spôsobom²⁷. Vplyv automatizovaného zabezpečenia overenia veku na práva fyzických osôb sa môže líšiť v závislosti od typu príslušného obsahu alebo služieb.
29. Poskytovatelia služieb a všetky tretie strany zapojené do zabezpečenia overenia veku by preto mali poskytovať nápravné opatrenia a vhodné mechanizmy nápravy pre používateľov, ktorých atribúty súvisiace s vekom neboli správne stanovené. V závislosti od štruktúry procesu zabezpečenia overenia veku musia určiť, na koho sa má dotknutá osoba obrátiť, aby uplatnila svoje práva²⁸.
30. Poskytovatelia služieb a všetky zúčastnené tretie strany by mali venovať osobitnú pozornosť, ak ide o deti. Ako sa uvádza v odôvodnení 71 všeobecného nariadenia o ochrane údajov, *„výlučne automatizované rozhodovanie... pokiaľ vedie k právnym účinkom... alebo [dotknutú osobu] podobným spôsobom významne ovplyvňuj[e]... by sa nemalo týkať dieťaťa“*. Výnimky z tohto pravidla by mali zostať zachované za obmedzených okolností, napríklad ak je to potrebné *„na ochranu ich záujmov“*²⁹. V každom prípade by poskytovatelia služieb a všetky zúčastnené tretie strany mali zaviesť vhodné opatrenia – napr. funkčné alternatívy, mechanizmy nápravy a v príslušných prípadoch ľudský zásah – s informáciami prispôbenými deťom, ak sa ich to týka.

2.8 Špecificky navrhnutá a štandardná ochrana údajov

Zabezpečenie overenia veku by sa malo navrhovať, vykonávať a vyhodnocovať so zreteľom na dostupné metódy a technológie, ktoré najviac chránia súkromie, aby sa splnili požiadavky všeobecného nariadenia o ochrane údajov a účinne chránili práva dotknutých osôb.

31. Podľa článku 25 všeobecného nariadenia o ochrane údajov by prevádzkovatelia zapojení do zabezpečenia overenia veku mali zaviesť primerané technické a organizačné opatrenia a nevyhnutné záruky na zabezpečenie účinného vykonávania všetkých zásad ochrany údajov a následne práv a slobôd dotknutých osôb. Požiadavka, aby prevádzkovatelia štandardne zohľadňovali ochranu údajov vo fáze návrhu akejkoľvek činnosti spracúvania osobných údajov, sa vzťahuje aj na sprostredkovateľov a počas celého životného cyklu spracúvania.
32. Vzhľadom na rôznorodosť a závažnosť rizík spojených so systémami zabezpečenia overenia veku, najmä pri spracúvaní dokladov totožnosti alebo osobitných kategórií osobných údajov,

²⁷ Usmernenia k automatizovanému individuálnemu rozhodovaniu a profilovaniu na účely nariadenia 2016/679, <https://ec.europa.eu/newsroom/article29/items/612053/en>.

²⁸ Ako sa uvádza vo vyššie uvedených usmerneniach EDPB: „tieto práva [sú] uplatniteľné voči prevádzkovateľovi vytvárajúcemu profil a prevádzkovateľovi vykonávajúcemu automatizované rozhodnutie o dotknutej osobe (s ľudským zásahom alebo bez neho), ak tieto subjekty nie sú rovnaké“.

²⁹ Z usmernení k automatizovanému individuálnemu rozhodovaniu a profilovaniu na účely nariadenia 2016/679: „Napriek tomu sa môžu vyskytnúť určité okolnosti, za ktorých je potrebné, aby prevádzkovatelia vykonávali výlučne automatizované rozhodovanie vrátane profilovania s právnymi alebo podobne významnými účinkami vo vzťahu k deťom, napríklad na ochranu ich záujmov“.

ako sú biometrické údaje, by sa mala venovať najvyššia možná pozornosť tomu, aby sa zabránilo akémukoľvek zbytočnému prístupu k osobným údajom, ich spracúvaniu, výmene a uchovávaniu. Systémy zabezpečenia overenia veku a všetky právne alebo technické nástroje, ktorými sa stanovujú požiadavky na takéto systémy, by sa okrem toho mali pravidelne revidovať a v prípade potreby aktualizovať, aby sa zohľadnil rýchlo sa meniaci vývoj technológií na zvyšovanie súkromia v oblasti správy digitálnej identity.

33. Ako sa uvádza v usmerneniach EDPB týkajúcich sa špecificky navrhutej a štandardnej ochrany údajov³⁰, odkazom na „najnovšie poznatky“ v kontexte článku 25 všeobecného nariadenia o ochrane údajov sa prevádzkovateľom ukladá povinnosť, aby pri určovaní primeraných technických a organizačných opatrení zohľadnili súčasný technologický pokrok, ktorý je dostupný na trhu. Pri určovaní takýchto opatrení môžu pomôcť normy, najlepšie postupy a kódexy správania, ktoré uznávajú príslušné zainteresované strany. Primeranosť týchto opatrení by sa však mala overiť pre každú konkrétnu činnosť spracúvania.
34. V dôsledku toho EDPB odporúča, aby sa na základe najnovších poznatkov v oblasti zabezpečenia overenia veku v čase prípravy tohto dokumentu venovala náležitá pozornosť technológiám a štruktúram, ktoré uprednostňujú údaje uchovávané používateľom a bezpečné lokálne spracúvanie (na základe zariadení), ktoré umožňujú vlastnosti, ako je neprepojiteľnosť³¹ (z pohľadu rôznych strán a dokonca aj v prípade kolúzie alebo porušenia ochrany osobných údajov) a selektívne poskytovanie³² osobných údajov pod kontrolou dotknutej osoby. Okrem toho by sa mali dotknutým osobám sprístupniť prístupy, ako sú prístupy založené na hromadnom vydávaní³³ jednorazových prihlasovacích údajov (batch issuance of single-use credentials) alebo kryptografické protokoly, ako sú dôkazy s nulovou znalosťou (zero-knowledge proofs)³⁴, v prípadoch, keď zabezpečenie overenia veku môže zahŕňať vysoké riziká pre ich súkromie.

2.9 Bezpečnosť zabezpečenia overenia veku

Poskytovatelia služieb a všetky tretie strany zapojené do zabezpečenia overenia veku by mali zaviesť vhodné technické a organizačné opatrenia na zabezpečenie úrovne bezpečnosti primeranej riziku.

35. Vo všeobecnom nariadení o ochrane údajov sa vyžaduje, aby prevádzkovatelia aj sprostredkovatelia zaviedli primerané technické a organizačné opatrenia s cieľom zaistiť úroveň bezpečnosti primeranú riziku, ktorému sú vystavené spracúvané osobné údaje (odôvodnenie 83 a článok 32). Povahou, citlivosťou a objemom osobných údajov, ktoré môžu byť súčasťou zabezpečenia overenia veku, sa zdôrazňujú potenciálne nepriaznivé dôsledky, ktoré by mohlo mať porušenie ochrany osobných údajov.

³⁰ Usmernenia EDPB 4/2019 týkajúce sa článku 25 Špecificky navrhnutá a štandardná ochrana údajov, verzia 2.0, https://www.edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_guidelines_201904_dataprotection_by_design_and_by_default_v2.0_en.pdf.

³¹ Vlastnosť predstavujúca neprepojiteľnosť znamená, že nie je možné priradiť alebo prepojiť rôzne položky údajov, činnosti alebo transakcie s konkrétnou dotknutou osobou.

³² Selektívne zverejňovanie je funkcia tokenov, prihlasovacích údajov a potvrdení, ktorá umožňuje dotknutým osobám vymieňať si s konkrétnymi stranami len tie informácie, ktoré chcú v jednotlivých prípadoch.

³³ Pri hromadnom vydávaní sa vychádza z toho, že na jednu žiadosť dotknutej osoby o vydanie prihlasovacích údajov sa reaguje súborom alebo skupinou prihlasovacích údajov vytvorených v rovnakom čase.

³⁴ Dôkaz s nulovou znalosťou je protokol, v ktorom jedna strana (navrhovateľ) môže dokázať druhej strane (overovateľ), že určitý výrok je pravdivý, a to bez toho, aby overovateľovi odovzdala akúkoľvek informáciu okrem samotného faktu pravdivosti tohto výroku.

36. Modely dôveryhodnosti majú zásadný význam pri predchádzaní porušeniam ochrany osobných údajov v kontextoch zabezpečenia overenia veku, pretože sa nimi vymedzuje, ako si rôzne strany môžu navzájom overiť svoju identitu a integritu. Uľahčujú bezpečnú komunikáciu a výmenu údajov medzi účastníkmi, ktorí nemusia mať predchádzajúce vzťahy. Pseudonymizácia a šifrovanie osobných údajov môžu byť navyše užitočnými opatreniami na zmiernenie možných nepriaznivých účinkov porušenia ochrany osobných údajov. Splnenie zásady minimalizácie uchovávaní a používanie krátkych období uchovávaní môže byť takisto nevyhnutné pre bezpečnosť pri zabezpečení overenia veku, čím sa znižuje úroveň ohrozenia. Zásadu zákazu zaznamenávania možno považovať za cennú ochranu: po overení veku používateľa sa neuchováva žiadny záznam o osobných údajoch použitých na zabezpečenie overenia veku.
37. Vzhľadom na rastúci právny tlak na zavedenie zabezpečenia overenia veku a počet poskytovateľov, ktorí môžu podliehať takýmto pravidlám, treba v praxi očakávať výskyt prípadov porušenia bezpečnosti. Malo by sa zistiť, či sú zavedené všetky primerané technické a organizačné opatrenia na bezodkladné zistenie, či došlo k porušeniu, na základe čoho sa následne určí, či sa vykoná oznamovacia povinnosť³⁵. Kľúčovým prvkom každej politiky bezpečnosti údajov je schopnosť podľa možnosti predchádzať porušeniu a v prípade, že k nemu dôjde, včas reagovať. Preto by sa za kľúčovú mala považovať aj schopnosť okamžite obnoviť dostupnosť zabezpečenia overenia veku po narušení bezpečnosti. Podobne je veľmi dôležité zabezpečiť odolnosť ekosystému zabezpečenia overenia veku, pričom sa uprednostňuje existencia rôznych alternatív a voľne prepojených strán³⁶, ktoré nie sú od seba závislé natoľko, že by zlyhanie alebo porucha jednej z nich spôsobila výrazné obmedzenia prístupu.
38. Hoci bezpečnostné opatrenia majú pri zabezpečení overenia veku najvyšší význam, nezaručujú, že oprávnený alebo neoprávnený prístup k osobným údajom nebude mať vplyv na práva fyzických osôb. Nemôžu nahradiť uplatňovanie zásad nevyhnutnosti, proporcionality alebo špecificky navrhutej a štandardnej ochrany údajov.

2.10 Zodpovednosť

Poskytovatelia služieb a všetky zúčastnené tretie strany by mali zaviesť metódy riadenia, ktoré im umožnia niesť zodpovednosť za svoj prístup k zabezpečeniu overenia veku a za preukázanie súladu s nariadením o ochrane údajov a inými právnymi požiadavkami.

39. Vzhľadom na zapojenie rôznych zainteresovaných strán zohráva riadenie zabezpečenia overenia veku kľúčovú úlohu pri jeho zodpovednosti. Zabezpečenie overenia veku by mala fungovať v rámci riadenia, ktorým sa zabezpečuje, že všetky procesy a systémy sa navrhujú, realizujú, revidujú, dokumentujú, posudzujú, používajú, udržiavajú, testujú alebo kontrolujú spôsobom, ktorý spĺňa predpisy o ochrane údajov a iné právne požiadavky. Tento rámec by mal zahŕňať prinajmenšom politiky ochrany údajov (článok 24 ods. 2 všeobecného nariadenia

³⁵ Z usmernení EDPB č. 9/2022 týkajúcich sa oznamovania porušenia ochrany osobných údajov podľa všeobecného nariadenia o ochrane údajov, https://www.edpb.europa.eu/system/files/2023-04/edpb_guidelines_202209_personal_data_breach_notification_v2.0_en.pdf.

³⁶ Strany sú od seba navzájom závislé v čo najmenšej miere, čím sa znižuje rozsah vplyvu v prípade zmien alebo porúch.

o ochrane údajov) a procesy stanovovania priorít a rozhodovania potrebné na dosiahnutie cieľov súladu a na primerané riadenie rizík počas celého životného cyklu zabezpečenia overenia veku.

40. V rámci riadenia by sa malo napríklad vymedziť, kto a ako je z pohľadu prevádzkovateľa/sprostredkovateľa zodpovedný za ktoré konkrétne činnosti alebo operácie v rámci spracúvania. Takisto by sa malo zabezpečiť, aby orgány a príslušné zainteresované strany mohli účinne kontrolovať zabezpečenie overenia veku. Rámec riadenia je nevyhnutný pre zodpovednosť, ale aj pre transparentnosť a dôveru v zabezpečenie overenia veku. Dotknuté subjekty budú s väčšou pravdepodobnosťou dôverovať metódam, ktoré sú transparentné, pokiaľ ide o ich operácie, rozhodovanie atď.
41. Okrem toho je súčasťou rámca riadenia aj zabezpečenie účinnosti (oddiel 2.5), špecificky navrhutej a štandardnej ochrany údajov (oddiel 2.8) a bezpečnosti (oddiel 2.9), pokiaľ ide o zabezpečenie overenia veku.

Za Európsky výbor pre ochranu údajov

predsedníčka

(Anu Talus)